

# O B S A H

ÚVOD .....

9

## Menové právo

### I. ČASŤ

#### MENA, JEJ POJEM A VÝVOJ

|              |                                                                                                                    |    |
|--------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1. kapitola: | Pojem a význam meny .....                                                                                          | 12 |
| 2. kapitola: | Peniaze a mena .....                                                                                               | 14 |
| 2. 1.        | Predmincové obdobie .....                                                                                          | 14 |
| 2. 2.        | Vznik mincí ako kovových platidiel .....                                                                           | 17 |
| a/           | Predná Ázia .....                                                                                                  | 18 |
| b/           | Palestína .....                                                                                                    | 19 |
| c/           | Staroveký Egypt .....                                                                                              | 20 |
| d/           | Staroveké Grécko .....                                                                                             | 20 |
| e/           | Staroveký Rím .....                                                                                                | 21 |
| f/           | Kelti .....                                                                                                        | 21 |
| g/           | Germáni .....                                                                                                      | 22 |
| 2. 3.        | Vývoj mincí a mincovníctva na Slovensku od zániku<br>Velkomoravskej ríše do vzniku Československej republiky ..... | 22 |
| a/           | Peniaze na Slovensku do vzniku Československa r. 1918 .....                                                        | 23 |
| b/           | Mincovníctvo na Slovensku do roku 1918 .....                                                                       | 25 |
| 2. 4.        | Peniaze a mena v Československej republike .....                                                                   | 27 |
| a/           | Obdobie predmníchovskej republiky .....                                                                            | 27 |
| b/           | Vývoj meny v rokoch 1939 - 1945 .....                                                                              | 29 |
| c/           | Menový vývoj po druhej svetovej vojne .....                                                                        | 31 |
| 2. 5.        | Menové plánovanie .....                                                                                            | 35 |

### II. ČASŤ

#### SLOVENSKÁ MENA A JEJ PRÁVNÁ ÚPRAVA .....

|              |                                                                                              |    |
|--------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1. kapitola: | Vznik slovenskej meny v nadväznosti<br>na vznik štátu .....                                  | 38 |
| 1. 1.        | Prvá etapa konštituovania slovenskej meny - právny<br>a inštitucionálny základ .....         | 38 |
| 1. 2.        | Druhá etapa konštituovania slovenskej meny -<br>jej osamostatnenie a právne dotvorenie ..... | 40 |
| 1. 3.        | Tretia etapa (od roku 1995) - ďalší vývoj už<br>konštituovanej slovenskej meny .....         | 43 |
| 2. kapitola: | Národná banka Slovenska a jej pôsobnosť<br>v menovej oblasti .....                           | 44 |
| 3. kapitola: | Niektoré ďalšie právne predpisy na úseku<br>menového hospodárstva .....                      | 47 |

|                                                                              |    |
|------------------------------------------------------------------------------|----|
| III. ČASŤ                                                                    |    |
| ZLATO A MENA .....                                                           | 50 |
| 1. kapitola: Niečo o zlate na úvod .....                                     | 50 |
| 2. kapitola: Zlato, mince a mena do roku 1944 .....                          | 51 |
| 3. kapitola: Bretton-woodsky systém a jeho ďalší vývoj .....                 | 54 |
| 4. kapitola: Zlato a československá mena .....                               | 56 |
| 5. kapitola: Úloha zlata v našom mincovníctve po druhej svetovej vojne ..... | 59 |

|                               |    |
|-------------------------------|----|
| IV. ČASŤ                      |    |
| PRANIE ŠPINAVÝCH PEŇAZÍ ..... | 61 |

|                                                                            |    |
|----------------------------------------------------------------------------|----|
| V. ČASŤ                                                                    |    |
| AKTUÁLNE OTÁZKY MENOVÉHO USPORIADANIA V EURÓPE                             |    |
| V RÁMCI PROCESU INTEGRÁCIE .....                                           | 66 |
| 1. kapitola: Európsky menový systém .....                                  | 67 |
| 2. kapitola: Európska menová jednotka .....                                | 67 |
| 3. kapitola: Od Európskeho menového systému k Európskej menovej únii ..... | 69 |
| 4. kapitola: Úloha práva pri konštituovaní Európskej menovej únie .....    | 73 |

## **B a n k o v é p r á v o**

|                                                           |    |
|-----------------------------------------------------------|----|
| I. ČASŤ                                                   |    |
| NÁČRT HISTORICKÉHO VÝVOJA BÁNK A ICH PRÁVNEJ ÚPRAVY ..... | 77 |
| 1. kapitola: Banky, ich vznik a vývoj .....               | 77 |
| 2. kapitola: Tradície bankového práva .....               | 80 |

|                                                                                                          |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| II. ČASŤ                                                                                                 |     |
| PRAMENE BANKOVÉHO PRÁVA V SLOVENSKEJ REPUBLIKE .....                                                     | 82  |
| 1. kapitola: Právna úprava ústrednej banky .....                                                         | 82  |
| 2. kapitola: Procesné ustanovenia upravujúce konanie vo veciach zverených Národnej banke Slovenska ..... | 93  |
| 3. kapitola: Právna úprava komerčných bánk .....                                                         | 96  |
| 4. kapitola: Sporiteľníctvo ako súčasť bankovníctva .....                                                | 106 |
| 5. kapitola: Hypotekárne bankovníctvo .....                                                              | 107 |
| 6. kapitola: Ostatné pramene bankového práva .....                                                       | 115 |

## **D e v í z o v é p r á v o**

|                                                   |     |
|---------------------------------------------------|-----|
| I. ČASŤ                                           |     |
| VŠEOBECNÉ OTÁZKY DEVÍZOVÉHO PRÁVA .....           | 121 |
| 1. kapitola: Devízovoprávne vzťahy .....          | 121 |
| a/ Charakteristika devízovoprávných vzťahov ..... | 121 |

|                                                                                                     |            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| b/ Základné prvky devízovoprávných vzťahov .....                                                    | 122        |
| <b>2. kapitola: K problematike pojmovej charakteristiky devízovo-finančných vzťahov .....</b>       | <b>123</b> |
| <b>3. kapitola: Devízové hospodárstvo .....</b>                                                     | <b>128</b> |
| <b>4. kapitola: Devízová politika ako výraz úlohy štátu v oblasti devízového hospodárstva .....</b> | <b>130</b> |

## II. ČASŤ

|                                                                                            |            |
|--------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>VZNIK A VÝVOJ DEVÍZOVÉHO PRÁVA NA NAŠOM ÚZEMÍ .....</b>                                 | <b>134</b> |
| <b>1. kapitola: Od devízovej politiky k devízovému právu .....</b>                         | <b>134</b> |
| <b>2. kapitola: Vznik devízových obmedzení v Rakúsko-Uhorsku ....</b>                      | <b>140</b> |
| a/ Obdobie od r. 1892 do r. 1914 .....                                                     | 140        |
| b/ Prvá svetová vojna (1914 - 1918) .....                                                  | 141        |
| <b>3. kapitola: Devízové právo v Československu medzi dvoma svetovými vojnami .....</b>    | <b>145</b> |
| a/ Obdobie od vzniku ČSR do založenia cedulovej banky .....                                | 146        |
| b/ Devízové hospodárstvo a devízové právo od vzniku Národnej banky do roku 1939 .....      | 151        |
| <b>4. kapitola: Právna úprava devízových a menových vzťahov v rokoch 1939 - 1945 .....</b> | <b>157</b> |
| a/ Rok 1939 .....                                                                          | 157        |
| b/ Rok 1940 .....                                                                          | 163        |
| c/ Rok 1941 .....                                                                          | 165        |
| d/ Rok 1942 .....                                                                          | 167        |
| e/ Rok 1943 .....                                                                          | 168        |
| f/ Rok 1944 .....                                                                          | 169        |
| g/ Rok 1945 .....                                                                          | 171        |
| <b>5. kapitola: Devízové predpisy v rokoch 1945 - 1953 .....</b>                           | <b>171</b> |
| <b>6. kapitola: Devízové právo v rokoch 1953 - 1989 .....</b>                              | <b>175</b> |
| a/ Štátny monopol zahraničného obchodu .....                                               | 175        |
| b/ Štátny devízový monopol .....                                                           | 176        |
| c/ Náčrt ďalšieho vývoja právnej úpravy devízového hospodárstva po roku 1953 .....         | 185        |

## III. ČASŤ

|                                                                                              |            |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>DEVÍZOVÉ PRÁVO V SLOVENSKEJ REPUBLIKE V TRANSFORMAČNOM OBDOBÍ ROKOV 1990 - 1995 .....</b> | <b>189</b> |
| <b>1. kapitola: Devízové právo v Slovenskej republike v roku 1995 .....</b>                  | <b>189</b> |
| <b>2. kapitola: Na ceste k novému Devízovému zákonu .....</b>                                | <b>191</b> |
| a/ Zameniteľnosť a právny stav podľa zákona č. 528/1990 Zb. ....                             | 192        |
| b/ K pojmu zameniteľnosť meny .....                                                          | 194        |
| c/ Pojem zameniteľnosť v zmysle Dohody o Medzinárodnom menovom fonde .....                   | 196        |
| ca/ Článok XXX .....                                                                         | 196        |
| cb/ Článok VIII .....                                                                        | 196        |

#### IV. ČASŤ

### NOVÁ PRÁVNÁ ÚPRAVA DEVÍZOVÉHO HOSPODÁRSTVA V SLOVENSKEJ REPUBLIKE A JEJ CHARAKTERISTICKÉ ČRTY .....

|                                                                                          |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 1. kapitola: Predmet devízovoprávných vzťahov .....                                      | 201 |
| a/ Peňažné prostriedky v cudzej mene .....                                               | 202 |
| b/ Zlato .....                                                                           | 203 |
| c/ Zahraniché cenné papiere .....                                                        | 204 |
| d/ Finančné deriváty .....                                                               | 205 |
| 2. kapitola: Subjekty devízovoprávných vzťahov .....                                     | 207 |
| a/ Devízová príslušnosť .....                                                            | 207 |
| b/ Devízové orgány .....                                                                 | 208 |
| c/ Colné orgány .....                                                                    | 211 |
| d/ Devízové miesta .....                                                                 | 211 |
| e/ Podnikateľské a ostatné subjekty .....                                                | 212 |
| 3. kapitola: Obchodovanie s devízovými hodnotami .....                                   | 212 |
| 4. kapitola: Práva tuzemcov a cudzozemcov .....                                          | 217 |
| a/ Práva tuzemcov .....                                                                  | 217 |
| b/ Práva cudzozemcov .....                                                               | 219 |
| 5. kapitola: Povinnosti tuzemcov .....                                                   | 221 |
| a/ Ohlasovacia povinnosť .....                                                           | 222 |
| b/ Ponuková povinnosť .....                                                              | 226 |
| c/ Povinnosť prevodu peňažných prostriedkov do tuzemska<br>(transferová povinnosť) ..... | 231 |
| d/ Iné povinnosti .....                                                                  | 238 |
| 6. kapitola: Práva a povinnosti devízových miest .....                                   | 239 |
| 7. kapitola: Kúpa a predaj peňažných prostriedkov<br>v cudzej mene a zlata .....         | 242 |
| 8. kapitola: Operácie so zahraničnými cennými papiermi<br>a s finančnými derivátmi ..... | 247 |
| 9. kapitola: Poskytovanie a prijímanie finančných úverov .....                           | 248 |
| a/ Poskytovanie finančných úverov .....                                                  | 249 |
| b/ Prijímanie finančných úverov .....                                                    | 250 |
| 10. kapitola: Nadobúdanie nehnuteľností cudzozemcami .....                               | 251 |
| a/ V tuzemsku .....                                                                      | 251 |
| b/ Cudzincami v rámci Európskej únie .....                                               | 256 |
| c/ Na podnikanie v USA .....                                                             | 258 |
| d/ Nadobúdanie nehnuteľností v zahraničí tuzemcami .....                                 | 258 |
| 11. kapitola: Investovanie v zahraničí .....                                             | 259 |
| 12. kapitola: Zabezpečenie záväzkov .....                                                | 260 |
| 13. kapitola: Dovozy a vývoz bankoviek a mincí .....                                     | 261 |
| 14. kapitola: Devízová kontrola .....                                                    | 265 |
| a/ Devízová kontrola v pôsobnosti devízových orgánov .....                               | 265 |
| b/ Kontrola vykonávaná colnými orgánmi .....                                             | 267 |
| ba/ Kontrola dovozu a vývozu bankoviek a mincí .....                                     | 268 |
| bb/ Kontrola plnenia ohlasovacej povinnosti .....                                        | 268 |
| bc/ Kontrola a ohlasovanie poštových a iných zásielok .....                              | 268 |
| 15. kapitola: Sankcie v oblasti devízového hospodárstva .....                            | 269 |

|                                                                              |            |
|------------------------------------------------------------------------------|------------|
| a/ Devízové priestupky .....                                                 | 273        |
| b/ Devízové delikty .....                                                    | 274        |
| <b>16. kapitola: Osobitné opatrenia .....</b>                                | <b>276</b> |
| a/ Depozitná povinnosť .....                                                 | 276        |
| b/ Núdzový stav v devízovom hospodárstve .....                               | 277        |
| <b>17. kapitola: Spoločné a prechodné ustanovenia .....</b>                  | <b>281</b> |
| <br><b>V. ČASŤ</b>                                                           |            |
| <b>MEDZINÁRODNÉ FINANČNÉ PRÁVO A JEHO VZŤAH K DEVÍZOVÉMU PRÁVU .....</b>     | <b>284</b> |
| <b>1. kapitola: Medzinárodné finančné vzťahy a ich charakteristika .....</b> | <b>284</b> |
| <b>2. kapitola: Medzinárodné finančné právo .....</b>                        | <b>285</b> |
| <b>3. kapitola: Medzinárodné devízové právo .....</b>                        | <b>287</b> |
| <br><b>PENIAZE, BANKY, DEVÍZY - VČERA, DNES A ZAJTRA (syntéza) .....</b>     | <b>293</b> |
| <br><b>ZÁVER .....</b>                                                       | <b>297</b> |
| <br><b>LITERATÚRA .....</b>                                                  | <b>298</b> |